

Luleå kommuns svar på remiss av betänkandet Statens ansvar för skolan - ett besluts- och kunskapsunderlag (SOU 2022:53)

Regeringskansliets dnr U2022/03532

Luleå kommuns ställningstagande

Luleå kommun instämmer i stort med den problembild och bakgrund som utredaren tecknar i betänkandet kring behovet av reform och att det krävs ett stort antal utredningar för att kunna komma vidare i dessa mycket omfattande reformförslag.

I betänkandet finns, utifrån de olika alternativen, förslag på förändring av skolmyndigheterna. Väsentligt är, oavsett reformens inriktning, att man bygger upp en tydlig och långsiktig myndighetsorganisation. Det stjälar både utvecklingskraft och resurser med de ständiga omstruktureringar av skolmyndigheter som vi sett se senaste 20 åren.

Precis som utredningen tydligt beskriver har skolan under lång tid påverkats av flertalet omfattande reformer. Luleå kommun ser att det är av högsta vikt att det finns en bred politisk samsyn om en förändring av huvudmannskapet för skolan ska genomföras.

Luleå kommun anser att följande områden bör utredas vidare:

- Hur dimensionering av skolor ska ske
- Hur skolplacering ska gå till
- Vem som ska ansvara för skolpliktsbevakning
- Hur den statliga styrningen ska hållas ihop då statliga myndigheter kan styras av olika lagstiftning.
- Var gränsen går för olika statliga myndigheters styrning
- Hur staten ska ta hänsyn till oförutsedda situationer
- Hur kommunen ska kunna omhänderta oförutsedda situationer
- Vilka konsekvenser det skulle få om ansvaret för olika skolformer delas upp. Syftet med utredningen är att stärka skolsystemet, men förskolan exkluderas i utredningen.
- Hur kommunernas fortsatta ansvar för det kommunala aktivitetsansvaret samt samordningen av insatser vid problematisk frånvaro påverkas av att staten tar över huvudmannskapet för skolan.

Luleå kommuns kommentarer till utredningen

Styrningen av skolan behöver förenklas, oavsett om staten ska ta över huvudmannskapet eller om det ska kvarstå hos kommunerna.

Fördelarna med om styrningen av skolan koncentreras på den statliga nivån är att styrkedjan och resursfördelningen hänger ihop och kopplingen mellan ambition och ekonomisk kapacitet i skolsystemet stärks.

Styrningen av skolan behöver ändras och bli tydligare med färre antal mål – det råder målträngsel i dag. Detta bör ske inom en inte alltför lång tid.

Precis som det finns andra generella system i samhället som är lika för alla bör skolan ha en statligt uppbyggd gemensam IT-infrastruktur när det gäller elevregistrering och dokumentation av lärande. Nu är det upp till varje enskild huvudman att skapa sin infrastruktur, vilket blir både kostsamt och mindre rättssäkert.

Oaktat ett fullgånget förstatligande eller alternativ 2 är det angeläget att göra en omfattande utredning av systemet kring finansiering av fristående skolor. Utredaren pekar på att det finns skäl att separera systemet för finansiering av fristående skolor från den kommunala skolfinansieringen, och att staten tar över ansvaret för resursfördelning till enskilda huvudmän. I detta sammanhang bör det även utredas/övervägas att ställa krav på ökad insyn och transparens i enskilda huvudmäns skolverksamhet. De är offentligt finansierade och då är det rimligt att deras verksamhet omfattas av offentlighetsprincipen.

Det nuvarande styrsystemet med kommunalt huvudansvar och regional samverkan inom vuxenutbildningen bör även i fortsättningen vara en grund för en mer omfattande översyn av vuxenutbildning som studieform.

Luleå kommun ser att det finns utmaningar med att resursfördelningen till skolan är ett kommunalt ansvar där skolans finansiering i alltför stor utsträckning blir beroende av kommunernas ekonomiska situation, deras prioriteringar mellan olika kommunala angelägenheter samt deras kapacitet att analysera och ta hänsyn till verksamhetens behov i resursfördelningen. De variationer som uppstår är svåra att förena med ambitionen om en likvärdig skola. I vidare utredning skulle Luleå kommun vilja se vilka andra alternativ än ett förstatligande som finns för att komma till rätta med detta.

Nuvarande statsbidrag ger kortsiktiga styr signaler som skapar en svårhanterad ekonomisk styrning vilket behöver förändras i fortsatta arbetet med styrning av skolan.

Ett förstärkt statligt ansvar för exempelvis finansiering och resursfördelning även för Komvux är önskvärt utifrån möjligheter att skapa större likvärdighet

för individen och större möjlighet för att öka utbud av utbildningar för utbildningsanordnare och huvudmän.

Ett förstärkt statligt ansvar för planering och dimensionering av utbildningar på regional nivå och i synnerhet gällande upphandling och uppföljning av utbildningar på entreprenad bör vara ett prioriterat område för vidare utredning.

Konsekvenser för förskolan

Förskolans roll för barnens utbildning är viktig och livsavgörande för barns fortsatta möjligheter att lyckas i livet. Luleå kommun ser att olika huvudmän för förskola respektive övriga skolformer kan innebära att likvärdigheten för barns utbildning och undervisning i tidig ålder äventyras i enlighet med de farhågor och negativa konsekvenser som uttrycks i 20.9 Konsekvenser för förskolan.

För Luleå kommun
Annika Bylund
Utredare